

Государственное автономное профессиональное
образовательное учреждение
«Мамадышский политехнический колледж»

УТВЕРЖДАЮ
Зам. директора по ТО
В.В.Файзреева
«27» августа 2021г.

ФОНД ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ

для проведения текущего контроля и промежуточной аттестации
по учебной дисциплине

ОГСЭ.06 Татарский язык в профессиональной деятельности
для специальности

43.02.15 Поварское и кондитерское дело

Фонд оценочных средств разработан на основе рабочей программы учебной дисциплины ОГСЭ.06 Татарский язык в профессиональной деятельности общегуманитарного и социально-экономического цикла и в соответствии с вариативной составляющей части Федерального государственного образовательного стандарта среднего профессионального образования по специальности 43.02.15 Поварское и кондитерское дело (Приказ Минобрнауки России от 09.12.2016 г. №1565, зарегистрировано в Минюсте РФ 20 декабря 2016 г., №44828)

Обсужден и одобрен на заседании
цикловой методической комиссии
общегуманитарных и
социально-экономических дисциплин

Разработала преподаватель:

Р.Н.Кашапова

Протокол №1
« 26 » августа 2021г.
Председатель ПЦК Л.В.Ямалиева

Содержание

1. Общие положения
2. Показатели оценки результатов освоения дисциплины, формы и методы контроля и оценки (Таблица 1).
3. Контрольно-оценочные материалы.
4. Промежуточная аттестация.

Контрольно-оценочные материалы предназначены для оценки результатов освоения дисциплины «Татарский язык в профессиональной деятельности».

При организации текущего контроля используются следующие методы контроля: устный опрос, оценка за письменные работы (сочинение), защита индивидуальных учебных проектов, анализ ведения рабочей тетради. Форма промежуточной аттестации – дифференцированный зачёт

1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Результаты обучения (освоенные умения, усвоенные знания)	Формы и методы контроля и оценки результатов обучения
<ul style="list-style-type: none"> – сформированность понятий о нормах русского литературного языка и применение знаний о них в речевой практике; – сформированность умений создавать устные и письменные монологические и диалогические высказывания различных типов и жанров в учебно-научной (на материале изучаемых учебных дисциплин), социально-культурной и деловой сферах общения; – владение навыками самоанализа и самооценки на основе наблюдений за собственной речью; – способность выявлять в художественных текстах образы, темы и проблемы и выражать свое отношение к теме, проблеме текста в развернутых аргументированных устных и письменных высказываниях; – владение навыками анализа текста с учетом их стилистической и	<ul style="list-style-type: none"> - <u>текущий контроль в форме устного и письменного опроса;</u> - творческие работы с применением разных стилей речи (научная и публицистическая статья, эссе, заметка, репортаж, монография, сочинение). - <u>проектные работы;</u> - <u>тестирование;</u> - <u>подготовка презентации;</u> - создание текстов разных функционально - смысловых типов, стилей и жанров.

<p>жанрово-родовой специфики; осознание худ. картины жизни, созданной в литературном произведении, в единстве эмоционального личностного восприятия и интеллектуального понимания;</p> <p>– сформированность представлений о системе стилей языка художественной литературы.</p>	<p>- создание письменных текстов делового, научного и публицистического стилей</p> <p><u>промежуточная аттестация в форме дифференцированного зачёта</u></p>
--	--

3. КОНТРОЛЬНО-ОЦЕНОЧНЫЕ МАТЕРИАЛЫ

Практик эш №1. Сорауларга жавап бирергэ һәм тәржемә итэргэ

Что ты любишь больше всего?

Как ты жарешь картошку?

Чем ты режешь хлеб?

Как ты варишь компот?

Когда ты собираешь ягоды?

Как ты варишь варенье?

Какое мясо ты любишь?

Какой суп ты любишь?

Какую кашу ты любишь?

Любишь ли ты лапшу?

Практик эш №2

Беренче баганада – мәкальләрнең башы, икенче баганада - ахыры. Дөрес “пар”ларын табып, русчага тәржемә итэргэ кирәк.

1.Ипи-тоз,

2.Аштан олы

3.Ач кешенең

4.Ашаган белмәс,

5.Кеше ашы

6.Май ботканы .

7.Кунаклы йорт-

8.Кискән икмәк.

(1.Ипи-тоз,якты йөз

2.Аштан олы булып булмый

3.Ач кешенең ачуы яман.

4.Ашаган белмәс,тураган белер.

5.Кеше ашы тәмле була.

6.Май ботканы бозмас.

7.Кунаклы йорт-хөрмәтле йорт.

тураган белер.

ачуы яман.

хөрмәтле йорт.

якты йөз.

бозмас.

тәмле була.

кире ябышмас.

булып булмый.

8.Кискән икмәк кире ябышмас.)

Практик эш №3

Ижекләрдән файдаланып шигырь юлларын язарга.

Һәр ,ипи ,кемгә,кирәк!

Ипи, көн дә ,һәм,кирәк!

Космонавтка да,ипи

Да. кирәк,очучыга.

Кирәк,ипи,сезгә,дә!

Кирәк,ипи,дә,безгә дә_

Кирәк,һәммәбезгә ,дә!

(Һәркемгә ипи кирәк!

Һәм көн дә ипи кирәк!

Ипи космонавтка да,

Очучыга да кирәк.

Ипи сезгә дә кирәк!

Ипи безгә дә кирәк_

Һәммәбезгә дә кирәк!)

Практик эш №4. Ризык исемнәрен язарга.

О	н							
Ч	ә	й						
Ө	й	р	ә					
Б	о	т	к	а				
Ч	ә	к	ч	ә	к			
Э	р	е	м	ч	е	к		
К	ы	с	т	ы	б	ы	й	

А	ш							
И	п	и						
Т	о	р	т					
К	ү	м	ә	ч				
Д	у	ч	м	а	к			
Г	ө	б	ә	д	и	я		
Ө	ч	п	о	ч	м	а	к	

Бирелгән текстка сораулар төзәргә.

Татарларда чәй ашамлыклары

Татарлар чәй яраталар.Күп әбиләр чәйне шикәр белән эчәләр.Кайбер кешеләр өрек, как, яисә лимон белән эчәргә яраталар.Ө кайберләре чәйгә сөт, я каймак салалар.

Чәй кайнар,хуш исле булырга тиеш.Чәйне матур чынаякка салып эчсәң,тагын да яхшырак була.

Чәй янына баллы пирог,талкыш кәләвәсе, чәкчәк, бавырсак, кош теле пешерәләр.

Практик эш №5 Сорауларга җавап бирергә.

1.Бу жөмлөләрне тәржемә итәргә һәм икмәккә карата үз фикереңне әйтәргә.

Икмәк - тормыш тоткасы. Икмәк - һәр табынның күрке. Икмәк- туклык, сәламәтлек, хезмәт, шатлык, муллык , бәхет билгесе.

2. Шигырьне укып чык. Бу юлларның авторы кем һәм шигырь ничек атала? (Г.Тукай “Эш”)

Иртә торгач та язарга,дәрсен укырга тотын.

Тынма,эшлә,торма тик,тынсаң,тынарың жомга көн.

Күр,ничек эшли кояш: иртә тора,таң аттыра,

Көнозын күктә йөзә һәм көн буенча яктыра.

Син кояштан үрнәк алсаң,ижтиһад итсәң һаман,

Күп арасында кояш күк ялтырарсың бер заман!

3.Сез татар халкының нинди таба ашларын беләсез?Үзең яраткан бер ризыкны әзерләү турында сөйлә.

(Камыр ашларының төрлелеге - традицион табынның үзенчәлеге булып тора.Таба ашларына барысыннан да элек ипи керә, әче камырдан әзерләнгән кабартма, коймак иң борынгы ризыклардан: кыстыбый,бәлешләр, өчпочмак,пәрәмәч,бөккән, тәкә, гөбәдия; татлы камыр ашларыннан: катлама,кош теле, ләвәш,чәк-чәк,бавырсак – татар халкының иң хөрмәтле ашлары.)

4.Сезгә ризыкны әзерләү компонентлары бирелә. Ризыкның исемең әйтегез һәм ясау тәртибен сөйләгез.

Камыр -900-1000 г.

Әзер тура – 250 г.

Доге -300 -400 г.

Йөзем- 250- 300 г.

Йомырка -1 дистә

Кайнатылган сөт -350- 400 г.

Тоз,таба майларга май -50 г.

Практикэш №6. Тәржемә итәргә

Молочный суп,суп с лапшой,гороховый суп,рисовая каша,гречневая каша,чай с молоком,жареный картофель,варёная рыба,мясной бульон,куриный бульон,яблочный компот,пирожки с капустой,рыбные котлеты.

1.Г. Исхакый “Сөннәтче бабай” әсәреннән өзек тыңлана ,төшеп калган сүзне табарга. Тәржемә итәргә.

“Өйләрендә әллә никадәр жиһазлар булмаса да,жәмәгәтләре шул карт-карчык берлән бетсә дә, Гөлийөзем әби көн бие эштән бушамый иде.Ул кайвакытлар мич ягып күмәч сала,... пешерә,бәйрәм көннәрендә картының намаздан кайтуына коймак хәзерләп куя иде.”(коймак)

2.Шигырьне укырга,тәржемә итәргә хәм исемең атарга.

Кем иң эшчән, кем иң тырыш –ул булыр!

Азрак сөйләр,ә хезмәте мул булыр.

Кем иң юмарт,кем иң гадел –ул булыр!

Үзе гади,ә табышы мул булыр.

Кем иң сабыр,кем иң түзем – ул булыр!

Ул булганда ил табыны мул булыр! (игенче)

Энже Мөэминова.” Игенче”.

3. Бәрәңге белән пешерелә торган татар халык ашы кыстыбыйны барыбыз да беләбез. Кыстыбыйның икенче исеме ничек? (Жавап: күзикмәк.)

4. Гомәр Бәширов “Туган ягым – яшел бишек” әсәреннән өзек тыңлана, төшөп калган сүзгә табарга. Тәржемә итәргә

“... Берсе артыннан берсе икешәр, өчәр, дүртәр булып керә торалар, күчтәнәч алып чыга торалар. Якынлыкларына карап, әни аларның кечкенә капчыкларына я йомырка, я кызыл билле прәннек, я ... салып чыгара. Туган – тумача, кардәш-ыруга кергәндә, үзгәндә шундыйрак күчтәнәч бирәләр...” (Гомәр Бәширов “Туган ягым – яшел бишек”.) Я нәрсә салып чыгара? (ак төш)

5. Место точек поставьте нужные буквы.

а) К...ләм, мәк...лә, сәнг...ть, иг...тибар, г...рәп, дикък...ть, һәр...яклы, ел...язма, яшә...е, г...мер, шәфк...ть, сөйк...мле, я...гын, бор...нгы, шөг...ль, гаж...п, г...мьсез, мөст...кыйль, к...нәфер, кагыйд..., дэг...ва, дäv...м, мәгълүм...т, орч...к, йолд...з, Бөг...лмә, жәмг...ять, жәмәг...ть, фәк...ть, бөт...несе, һәл...к, вәг...дә, пәрәве..., к...рдәш, сәлам...т, мәг...риф, ядк...рь.

ә) Маш...на, ка...ш, реж...м, м...тор, юнә...ш, т...зек, к...пер, м...хан...к, л...тр, инж...н...р, кул...анма, каб...на, каб...ль, запа..., б...из...н, яш...л, я...улык, п...чрак, г...р...ж, ху...а, авт...бус, аккумуля...тор, аморти...затор, стаб...л...затор, стан...ия, св...тофор, сал...н, рул..., п...дал..., ном...р, һ...лак...т.

б) Мам...к, т...бә, в...ранда, әйб...р, бүр...нә, бл...к, асфал...т, мат...а, мәй...ан, авыр...ык, д...м, ш...реп, ...ава, ка...ка, га...ка, ка...ак, бал...ык, иш...к, так...а, т...мер, кала..., то...ак, житешт...р...че, сын...у, кабел..., ташч..., к...рпеч, кат...ргы, ачк...ч, бу...у, акб...р, пыч...ы.

Үзлектән эш: Аш - су өлкәсендә (ашханәләрдә, ресторанның) эшләүчеләр нинди булырга тиеш? Тел чаралары ярдәмендә аларның образын тасвирлау.

Контрольные работы

1. Тикшерү эше: Татар халкында киң таралган ризык төрләре, әзерләү ысуллары (презентация ясарга)

2. Тикшерү эше: Берәр әдәби әсәрдән үз һөнәренә кагылышлы текстны сайлап алырга, тексттагы образлы сурәтләр чараларын табарга

3. Тикшерү эше: Саннар кулланып үзегезнең көндәлек режимыгыз турында иңшә язарга.

4. Промежуточная аттестация

Промежуточная аттестация: дифференцированный зачёт

Каждый студент, основываясь на изученные темы, делает презентацию «Моя будущая профессия».

Кулланылган әдәбият

1. Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 10 нчы с-ф. - Р.К. Сәгъдиева. - Казан: “Мәгариф – Вақыт” нәшр., 2017. - 247 б.
2. Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 11 нчы с-ф. - Р.К. Сәгъдиева. - Казан: “Мәгариф – Вақыт” нәшр., 2017. - 286 б.
3. Кулинария: Башлангыч һөнәри белем бирүче уку йортларында “Кулинария” фәнен өйрәнүче укучылар өчен уку кулланмасы. –Казан: РИЦ “Школа”, 2007.- 200 б.
4. Кулинар ризыклар әзерләүче һәм сатучылар төркемнәрендә укыту-тәрбия эшен алып баручы педагоглар өчен методик ярдәмлек.-Казан: РИЦ “Школа”, 2007. -92б.
5. Краткий русско-татарский и толковый словарь для обучающихся начальных профессиональных училищ и средних образовательных школ, работников общественного питания.- Казань: РИЦ «Школа», 2007 - 40 с.

Фәнне үзләштерүнең нәтижәсен тикшерү һәм бәяләү

Укыту нәтижәсе (белергә, эшләргә тиеш)	Уку нәтижәләрен тикшерү һәм бәяләү формалары һәм алымнары
<p>Укучыларның үзләштерергә тиешле белем – күнекмәләре:</p> <p>1. Татар теленең сүзлек составын белү. Лексикография буенча тулы мәгълүмат бирә белү.</p> <p>2. Һөнәр өлкәсенә караган сүзләрнең төзелешен, ясалышын, кушымчалар турындагы белемнәренә ныгыту.</p> <p>3. Сүз төркемнәре. Синтаксис буенча тулы мәгълүмат алу.</p> <p>4. Язу тарихын тирән белү.</p> <p>Сөйләм эшчәнлегенә таләпләр:</p> <p>1. Төрле сүзлекләрдән файдалану күнекмәләрен булдыру.</p> <p>2. Сөйләмдә сүз төркемнәреннән дөрес һәм урынлы файдалану, төгәл итеп анализлау</p> <p>3. Сүз ясалышын, төзелешен, сүзтезмәләрен тикшерү үрнәкләрен камил белү.</p> <p>4. Орфографик принциплар һәм аларның нормаларын белү.</p> <p>7. Стилистика һәм сөйләм культурасы нормаларын төгәл белү.</p> <p>8. Пунктуация кагыйдәләреннән дөрес файдалану.</p> <p>9. Сөйләм эшчәнлегенә буенча тулы мәгълүматлы булу.</p>	<p>сорауларга җавап бирү; күнегүләр эшләү; конспектлар төзү, тәржемә эше, презентация ясау.</p>